

Detaljplan för projektets utbildningspass

I detta dokument beskrivs respektive utbildningspass på ett sådant sätt att det framgår hur passet delas in i olika aktiviteter (presentation, diskussion, övning, annat) samt vad som görs inom respektive del. Det ska även framgå förutsättningar inför utbildningspasset och önskade resultat som ska uppnås. Slutligen ska det finnas beskrivningar av eventuella hemuppgifter som deltagarna ska göra mellan utbildningspassen.

Utbildningspass 1: Grunder i IT-och verksamhetsarkitektur (del 1 av 2)

Förutsättningar

Gruppen är på en ovetande nivå och behöver få en övergripande inflygning på området. Då området är abstrakt för de flesta så behöver allt som går igenom exemplifieras och förankras i målgruppens vardag och verklighet.

Önskat resultat

Gruppen har en övergripande förståelse om arkitekturområdet och inser att arkitektur stödjer en organisations digitalisering. Man kan och förstår några få övergripande begrepp och har en viss förståelse av att det finns olika arkitekturer för olika syften. Man har även en övergripande förståelse för att arkitekturer som hänger ihop ger ett mervärde.

Utbildningspassets upplägg

- Inflygning (presentation)
- Vad är arkitektur? (presentation)
- Nyttor och nackdelar med väl beskrivna grundläggande förutsättningar (presentation)
- Paus 10 min
- Olika beskrivningar och dess syfte (presentation)
- Hur hänger olika discipliner och dess beskrivningar ihop? (presentation)
- Utmaningar och möjligheter (presentation)
- Värdet av gemensamma grundläggande förutsättningar (presentation)

Hemuppgift

Ta reda på vilka egna strategiska dokument (Vision, strategier, handlings- eller verksamhetsplaner m.m.) som er organisation förhåller sig till idag. Bekanta dig med vilka delar av dessa som berör din organisations digitalisering.

Utbildningspass 2: Grunder i IT-och verksamhetsarkitektur (del 2 av 2)

Förutsättningar

Gruppen har en övergripande förståelse för vad verksamhets- och IT-arkitektur är och en viss insikt i dess nyttor. Förståelse finns för några begrepp inom arkitektur.

Önskat resultat

Gruppen har en god övergripande förståelse av arkitekturområdet. Fler centrala begrepp har etablerats. Man kan och förstår några fler övergripande begrepp och har förståelse av att det finns olika arkitekturer för olika syften. Man har även förståelse för att arkitekturer som hänger ihop ger ett mervärde för den egna organisationen.

Utbildningspassets upplägg

- Inflygning med kort repetition av föregående pass (presentation)
- Värdet av ordning och reda i en kommun (presentation)
- Tillämpningsområden för bra beskrivningar i en kommun (presentation)
- Värdet i olika beskrivningar (presentation)
- Paus 10 min
- Hur viktigt är det att olika beskrivningar hänger ihop? (presentation)
- Utmaningar och möjligheter för en kommun (presentation)
- Exempel på gemensamma grundläggande förutsättningar (presentation)
- Hur ser vi på värdet av bra beskrivningar? (diskussion)

Hemuppgift

Beskriv kort ett exempel på verksamhetsutveckling i er organisation som har gjorts eller som planeras att göras där du tror att arkitektur skulle kunna bidra till ett bättre resultat.

Utbildningspass 3: Strategier och deras realisering

Förutsättningar

Gruppen har nu en god övergripande förståelse för det värde som olika arkitekturbeskrivningar kan ge till en verksamhet samt värdet av gemensamma arkitektur. Man förstår innebörden av de viktigaste övergripande begreppen inom arkitektur.

Önskat resultat

Förståelse för hur en organisations strategiska planering, dess mål och verksamhetsutveckling kan stödjas av arkitektur. Insikt i vad en förmågekarta är och hur den kan användas inom strategisk planering och uppföljning i den egna organisationen.

Utbildningspassets upplägg

- Inflygning med kort repetition av föregående pass (presentation)
- Strategisk planering och målstyrning (presentation)
- Begrepp inom området strategi (presentation)
- Värdet av principer och krav (presentation)
- Förmågekarta, vad är det? (presentation)
- Paus 10 min
- Förmågekarta som verktyg (presentation)
- Metodstöd för att använda förmågekarta (presentation)
- Hur ser vi på värdet av att använda förmågekartor? (diskussion)

Hemuppgift

Kolla av i era organisationer vilka verksamhetsprocesser som finns beskrivna. Skriv upp namnet på dessa i er kommuns yta i kursens wiki i Teams. Om det inte finns några beskrivna verksamhetsprocesser så skriv i sådana fall "Inga beskrivna verksamhetsprocesser".

Utbildningspass 4: Beskriva vad som görs i verksamheten och hur det hänger ihop med helheten

Förutsättningar

Gruppen har en grundläggande förståelse för att verksamhetsprocesser har en koppling till både strategi och den information som hanteras i processerna.

Önskat resultat

Efter passet kommer deltagarna ha en förståelse för hur man kan tyda och förstå en beskriven verksamhetsprocess. Man har även en förståelse för begrepp som huvudprocess, delprocess och aktiviteter samt hur dessa hänger ihop och tillsammans skapar ett stort värde.

Utbildningspassets upplägg

- Inflygning med kort repetition av föregående pass (presentation)
- Kännetecken för en process
- Olika sätt att beskriva en process
- Beroenden för en process
- Processens nytta i helheten
- Gruppdiskussioner om processer

Hemuppgift

Kolla av i era organisationer om ni har några begreppslistor eller liknande som används. Det kan antingen vara framtagna i er organisation eller att ni tillämpar någon regional eller nationell begreppslista med rekommenderade definitioner.

Utbildningspass 5: Information och dess värde för organisationen

Förutsättningar

Gruppen har en grundläggande förståelse för processers koppling till information och att det sker en förädling av densamma i processens flöde.

Önskat resultat

Vi har en insikt i värdet av att ha koll på informationen och en förståelse för skillnaden mellan att ha en samsyn om ett begrepp och att inte ha det samt vad det får för påverkan på resultatet i olika situationer.

Utbildningspassets upplägg

- Detta händer om man inte har koll
- Olika typer av information
- Hantering av information
- Var börjar man och vad är målet?

Hemuppgift

Ta reda på om det finns en sammanhållen systemlista i er kommun. Kolla även efter om det finns beskrivningar över hur system i er kommun fungerar och är driftsatta.

Utbildningspass 6: System och teknik som stödjer verksamhetens behov

Förutsättningar

Då det varit ett sommaruppehåll så börjar vi detta tillfälle med att repetera vårterminens alla utbildningar lite snabbt.

Gruppen har i tidigare utbildningstillfällen sett att det finns beskrivningar för system och teknik. Det är nu dags att lägga fokus på dessa och se hur beskrivningar av system och teknik hänger ihop med andra beskrivningar.

Önskat resultat

Insikt i att tekniska lösningar kan beskrivas utan tekniska begrepp och en förståelse för hur detta kan vara ett verktyg i dialogen mellan IT och verksamhet.

Utbildningspassets upplägg

- Värdet för verksamheten
- Har vi rätt mix av system
- Beskrivningar för system & teknik

Hemuppgift

Ta reda på hur er organisation jobbar med informations- och IT-säkerhet. Har ni följande på plats?

- Namngiven person som informationssäkerhetsansvarig
- Använder SKR's informationssäkerhetsklassningsverktyg KLASSA
- Regelverk som styr säkerhetsåtgärd på system utifrån KLASSA-värde

Utbildningspass 7: Informations- och IT-säkerhet

Förutsättningar

Under detta pass kommer vi att fokusera på informationssäkerhet och även snudda vid IT-säkerhet. Jag gissar att gruppen har en viss förståelse för informationssäkerhetsarbete och tanken är att vi ska bygga på detta med att få en förståelse för hur andra delar av det vi gått igenom kan stödja ett bra informationssäkerhetsarbete.

Önskat resultat

Förståelse för att säkerhet berör allt som har med digitalisering att göra. Insikt i värdet av ett strukturerat arbete med säkerhet.

Utbildningspassets upplägg

- Standarder och metoder
- Roller och ansvar
- Exempel från verkligheten

Hemuppgift

Fundera/diskutera följande frågor:

Hur kan en eller flera beskrivningar utgöra underlag och stöd till förändringshantering?

Vilket stöd och vilka underlag möjliggör (skulle möjliggöra) att en medveten förändring kan genomföras i just din organisation?

Skriv gärna kortfattat vad ni kommer fram till under er kommuns namn i vår Wiki.

Utbildningspass 8: Förändringshantering

Förutsättningar

Gruppen har god grundförståelse av förändringshantering och har fått några "glimtar" tidigare i utbildningen om hur olika metoder och beskrivningar kan stödja förändringsarbete.

Önskat resultat

Insikt i att realisering av arkitektur har stora beröringspunkter med ett strukturerat sätt att genomföra verksamhetsförändring.

Utbildningspassets upplägg

- Olika användningsområden
- Koppling till projekt- och program
- Koppling till strategisk planering

Hemuppgift

Ta reda på om din organisation tillämpar en (eller flera) namngiven metod/modell för förändringshantering?

Bedrivs all förändring inom ramen för denna metod/modell?

Ser du/ni ett värde i att komplettera metoden/modellen med bra beskrivningar och kompletterande metoder?

Utbildningspass 9: Utveckling av verksamhet

Förutsättningar

Gruppen fick i pass 8 en förståelse för arkitektur och förändringshantering. Nu går vi lite djupare och exemplifierar.

Önskat resultat

Fördjupad förståelse i vilket stöd för utveckling som finns att tillgå och hur ett bra stöd kan påverka resultatet.

Utbildningspassets upplägg

- Kort summering av vad vi sagt tidigare inom området
- Vi ger några exempel
- Hur förhåller sig projekt vs. Arkitektur?

Hemuppgift

Ta reda på om din kommun har en kravkatalog eller lista över krav inom upphandlingar för digitalt stöd.

Ta reda på om din kommun har en etablerad förvaltning av:

- System
- Tekniska plattformar
- Information
- Beskrivningar
- Metoder

Utbildningspass 10: Verksamhetsnytta inom upphandling och förvaltning

Förutsättningar

Inom kommunal verksamhet är upphandling och förvaltningsarbete vardagssysslor. Gruppen är medveten om värdet av bra upphandlingar, dess krav och att det som upphandlas ska förvaltas över tid. Vi tittar på hur arkitektur kan stödja och stärka detta.

Önskat resultat

Insikt i hur arkitektur kan stödja specifika verksamhetsbehov. Förståelse för att krav kan återanvändas och även stärkas med arkitektur.

Utbildningspassets upplägg

- Upphandling stöds av arkitektur
- Kravställning baserad på arkitektur
- Förvaltning av IT-stöd

Hemuppgift

Som förberedelse inför kommande workshops så får deltagarna i uppgift att gå igenom Skolverkets checklista för skolhuvudmän inför DNP (Digitala Nationella Prov) tillsammans med berörda rektorer och/eller skolledare och notera ner antalet förekomster av svaret "Nej" per frågeområde i enkäten. Resultatet ska redovisas i vår gemensamma Wiki